

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Magia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

REGULÆ V. QUÆST. II. circa pœnas Criminis Falsi indicant solum Canones & Leges, de eo agentes, & reduci potuissent ad Regulam unicam, quæ complexa esset omnes Casus, qui figillatim exponuntur in singulis. Quod dicitur in I. Crimen falsi par esse homicidio, restringi debet ad Casum Canonis 81. CAUS. I. QUÆST. III. laudati ab Autore.

MAGIA.

Quod continetur in *Questione Prima* de Causis accusationis hujus Criminis, nihil aliud est, quam congeries Casuum Argumento magis aut minus affirmum, & promissivum, ac sine expositione relatorum. Sunt Casus XIX. in quibus omnia reducuntur ad Prædictionem aut Inquisitionem futuri; ad Procuracionem boni aut mali per invocationem expressam aut tacitam Dæmonis, & ad varios modos, quibus hæc sunt. Plerique Casus ad Divinationem pertinent; quales sunt 1. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 16. Qui eam exercent, variè vocantur: Divinus, Ariolus, Aruspex, Augur, Astrologus, Mathematicus, Genethliacus, Sortilegus, Necromanticus, Hydromanticus, Salitor; hæc vocabula exponuntur *Cap. I. CAUS. XXVI. QUÆST. III.* & à praxibus Paganorum derivantur. II. qui bonum aut malum, Dæmonis ope, procurant, vocantur Incantatores, Prestigiatores, Magi: de ipsis agitur Casibus 2. 3. 13. 15. Tres novissimi pertinent ad participationem Idolothorum.

Et hæc sunt, quæ circa *Caput. 15.* de Criminibus, aut Judiciis publicis inscriptum, observanda duximus. Autor hoc Argumentum discutiendo, congruum neglexit ordinem, postulante, ut à gravioribus Criminibus exorsus, ad leviora gradatim transfret: quippe Magia atrocior est Crimine Lææ Majestatis, cum illa Præcepta Primæ Tabulæ violet; hoc autem adversatur Præceptis Secundæ, inter quæ homicidium præcedit raptum Mulierum, de quo Autor differit priusquam de homicidio.

OBSERVATIONES in CAP. XVI. de SIMONIA.

Quamvis Autor de Judiciis publicis speciatim consideratis dicitur se proposuerit, & consequenter locutus sit de Criminibus octo, quæ his Judiciis obnoxia sunt, insinuat in Præfatione hujus Capituli, Simoniam, Hæresim & Usuram, de quibus acturus est, ad hæc Judicia non pertinere; cum enim dixisset, se Octo species Judiciorum publicorum exposuisse, adjicit superesse, ut loquatur de Simonia &c. nec dicit eas esse, reliquas Judiciorum publicorum Species, quorum expositionem suscepit, rerum hic connexionis, & perspicuitatis in coherentiâ Argumentorum defectus, levissimus est præ vitiis tam generalibus, quam specialibus hujus Dispensationis de Simonia.

1. Hic novum occurrit exemplum, Autorem executum non esse, quod pollicitus erat; nempe se Operi suo inferendum quidquid in Jure Canonico reperit.
2. Nihil est generale hoc in Capite præter Definitionem Simonia, quamquam integritate necessariâ caret, quippe Simonia extenditur ad res Temporales Spirituallibus annexas, de quibus tamen silet definitio.
3. Omisâ distributione Simonia in varias Species contentas sub Divisione ipsius in eam, quæ Jure Divino, & eam, quæ Jure Ecclesiastico prohibetur, & aliis indè nascentibus; scilicet, in eam, quæ prohibetur idè quod mala sit in se ipsâ, & eam quæ mala est tantum, quia prohibita; in eam, quæ circa Sacramenta, eorumque Cerimonias, & eam, quæ circa Beneficia versatur; in eam, quæ pertinet ad Benedictiones, Consecrationesve Ecclesiarum, aliorumque Locorum Cultui Divino destinatorum; in eam, quæ ad Benedictiones Vestium, Ornamentorum, Vasorum Sacrorum, & eam, quæ ad Sepulturam, aliasve Preces publicas tam pro Mortuis, quam pro Vivis offerendas pertinet; in eam, quæ Decimas, Primitias & Oblationes, & eam, quæ Visitationem, Dispensatio-

Tom. I.

nem, aliasve Grantias spectat; in eam, quæ circa Jurisdictionem Contentiosam, & eam, quæ circa Voluntariam Jurisdictionem versatur: in eam, quæ verè est Simonia, & eam, quæ nihil nisi speciem ejus ac nomen habet; in Simoniam Realem, Simoniam merè Confessionalem, & Simoniam partim Realem, partim Confessionalem: neglectis, inquam, his Divisionibus, per quas exponuntur Causæ, quibus Simonia accusatio innititur, transit ad eas Causas, quibus plures annumerat, quæ ad illas non pertinent, ut patebit, ubi de vitiis specialibus dicemus.

4. Relatis duntaxat CAUSIS XX. accusationis Simonia, quamvis tot sint, quot Casus Simonia, quorum numerus amplissimus est, subjicit Exceptiones XXXII. quarum pleræque, Autore ipso fatente, falsæ sunt, hæc autem ad illas Causas pertinent. Hæc vitia diligenter evitata sunt in REGULIS nostris circa Simoniam.

Vitia Singularia sunt in CAUSIS VII. VIII. X. XVI. XIX. quæ Casus exhibent minimè Simoniacos: pecuniam à Discipulis exigere; Bona Ecclesiastica in suos usus convertere; debita sua gratuito non solvere; emere Ecclesiam, si hoc verbo intelligatur, Locus, seu adificium, in quo ad Officium Divinum celebrandum convenitur, converti ob quæstum, accipere propter commodum privatum Administrationem Ecclesiæ.

Causa IX. XI. & XV. continent Casus Acceptationis Personarum. In iis dicitur de Collatione Ordinum per gratiam; de eâ, quæ fit quoque per gratiam Personis Indignis; de Reconciliatione Hominis, qui non est verè pœnitens, qui quidem Casus nullatenus Simoniaci sunt, aut si Casus ejusmodi Simoniaci sint, interpretativè tantum sunt, id est, cum sic concilietur favor, atque eliciantur Officia Personarum, quibus aut quarum respectu, aliis indulgetur; spes hæc pecuniarum numeratæ æquivalent.

Tres Replicationes & duæ Duplicationes, quæ ad exponendam *Exceptionem I.* subjiciuntur, saltem inutiles sunt, & sufficiebat dicere, quod si pecunia ad Ordinationem aut Electionem *Tirii* data, ipso inscio, in alterutram influxerit, eâ, uti non possit absque dispensatione; sed possit, si pecunia non influxerit, ut accidit, cum pecunia datur ab aliquo inimico, ad vitandam Ordinationem, aut Electionem, quam futuram prævidet.

Exceptio II. continet Casum Simonia ex parte Personæ pecuniam ad Ordinationem numerantis, & ex parte accipientis; solus Ordinator ob suam ignorantiam ab eâ immunis est.

Exceptiones IV. V. VI. VIII. usque ad XVI. XVIII. ad XXI. XXIV. XXV. XXIX. ad XXXII. reprobantur ab Autore, & proindè veros Casus Simonia continent. Quod dicit in *Questione II.* quemlibet ad Simonia accusationem admitti, etiam Mulierem, non est in usu, ex quo accusatio publico Actori reservata est.

Quæstio III. deciditur per *Primam*; quippe omnes Simoniaci Simonia accusari possunt. Porro omnes, qui impingunt in Casus in Causis atque Exceptionibus memoratos, sunt Simoniaci, sive tanquam Autores Simonia, aut quatenus ejus Participes: itaque *Regula VIII.* vel continentur in Casibus *Questionis I.* vel novos adjiciunt; pleræque indicant solum Canones de Argumento loquentes, & Casus particulares spectant.

Regula VIII. Quæst. IV. ad unicam reduci possunt, dicendo scilicet, alias non esse pœnas in Corpore Juris adversus Simoniam latas, quam sequentes, Depositionem, Excommunicationem, Restitutionem simpli, vel dupli; cum præter has, aliæ sint pœnæ, enumeratio Autoris est imperfecta, sicut pleræque ejus Collectiones in aliis rebus, ita, ut ejus *Regulæ* nomen hoc non mereantur, ob defectum generalitatis in Regulis requisitæ.

Regula I. Quæst. V. de adjunctis, pertinet ad *Quartam* estque Suspendio administrationis Rerum Divinarum, quæ aliquando ab Excommunicatione eundem effectum pariente separatur.

Regula II. Quæ fert Mediatorem posse testimonium dicere

A a 2